UiT Norges arktiske universitet

Nemnda for studentsaker

Årsrapport for 2025-sakene - Avgitt til universitetsstyret 3.9.2026

Innholdsfortegnelse

1 Innledning og introduksjon til virksomheten 1

2 Kommentar fra nemndleder 3

3 Klagesaker 5

3.1 Totalt antall klagesaker 5

3.2 Medholdsandel 7

3.3 Opptak 8

3.4 Adgang til eksamen 8

3.5 Formelle feil 9

3.6 Individuell tilrettelegging 10

4 Disiplinærsaker 12

4.1 Totalt antall disiplinærsaker 12

4.2 Statistikk over fuskesaker 13

4.3 Fuskehandlinger 15

4.4 Reaksjon 16

4.5 Merknad i politiattest 17

4.6 Særskilt skikkethetsvurdering 17

5 Forbedringsarbeid og saksbehandlingstid 19

Bilde av UiT i Tromsø

1 Innledning og introduksjon til virksomheten

UiT Norges arktiske universitetet er lovpålagt å ha en nemnd for studentsaker etter universitetets- og høyskoleloven (uhl.) § 14-1. Denne årsrapporten gir en oversikt over nemndas virksomhet, inkludert utvalgte enkeltsaker og relevante temaer. Rapporten er godkjent av nemndleder 30.7.2026 og oversendt universitetsstyret 3.9.2026.

Formålet med årsrapporten er å fungere som et tilsynsverktøy for universitetsstyret. Den gir styret innsikt i sakene nemnda behandler, kvaliteten på saksbehandlingen og eventuelle utfordringer i den studieadministrative forvaltningen.

Nemnda for studentsaker behandler følgende klagesaker som andreinstans:

- Klager over enkeltvedtak, jf. uhl. § 14-1.
- Klager over formelle feil ved eksamen, jf. uhl. § 11-9.

Nemnda for studentsaker behandler følgende saker som førsteinstans:

- Reaksjoner ved bruk av falsk dokumentasjon i forbindelse med opptak, jf. uhl. § 12-1.
- Utestenging fra praksis grunnet straffbare forhold, jf. uhl. § 12-2.
- Utestenging etter særskilt skikkethetsvurdering, jf. uhl. § 12-3.
- Annullering og utestenging etter fusk på eksamen, jf. uhl. § 12-4.
- Bortvisning på grunn av grovt forstyrrende opptreden, jf. uhl. § 12-5.

- Reaksjoner på grunn av grovt klanderverdig opptreden, jf. uhl. § 12-6.
- Nedsettelse av advokatsalær, jf. uhl. § 12-9.

Klagesakene starter med at en student eller søker klager på et enkeltvedtak eller på formelle feil ved eksamen. I slike saker er nemnda andreinstans, og overprøver vurderingen til førsteinstansen. Nemnda fatter endelige vedtak i disse sakene.

I disiplinærsakene har nemnda en annen rolle. Nemnda er førsteinstans og sakene opprettes etter universitetets initiativ. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse v/Felles klagenemnd er klageinstans i disiplinærsaker.

Årsrapporten gjelder de sakene som startet i 2025, altså ikke nødvendigvis sakene som nemnda behandlet i kalenderåret 2025. Dersom studenten for eksempel klagde på et vedtak som ble fattet i 2025, så ansees saken som en 2025-sak, uavhengig av når nemnda behandlet saken. Nemnda behandlet den første 2025-saken i mai 2025 og den siste i juni 2026.

I perioden 2025 har nemnda bestått av:

- Inger Bonnie Gjerde (leder)
- Merethe Giertsen (vitenskapelige ansattes representant)
- Åge Wifstad (vitenskapelige ansattes representant ut våren 2025)
- Jørn Hofsø Hjellnes (vitenskapelige ansattes representant fra og med høsten 2025)
- Regine Kaspara Sæther Rostad (studentrepresentant)
- Munan Nikolai Brun (studentrepresentant)

Sekretariatsfunksjonen ivaretas av juridisk fagteam ved Seksjon for studieadministrasjon, som ledes av Kjersti Dahle. Juridisk fagteam har 2,6 årsverk.

2 Kommentar fra nemndleder

Inger Bonnie Gjerde
nemndleder

Nemnda for studentsaker har i 2025 behandlet et stort og variert sakstilfang, og nemnda har fortsatt å levere tjenester i tråd med sitt lovpålagte oppdrag. Vi har som alltid hatt som mål å sikre riktige og faglig betryggende avgjørelser. Jeg mener at studentene og søkerne ved UiT får en reell og betryggende overprøving av førsteinstansens vedtak, og at nemndas arbeid bidrar til å ivareta rettssikkerheten til alle parter.

I 2025 behandlet nemnda totalt 177 saker, hvorav 145 klagesaker og 32 disiplinærsaker. Dette er en økning i antall saker sammenlignet med 2024, særlig innen klagesaker. Økningen må i hovedsak ses i sammenheng med flere fellesklager og muligens en generell økning i antall klagesaker innen de ulike sakstypene nemnda behandler. Antallet disiplinærsaker har også økt noe, men nivået er fortsatt relativt lavt sammenlignet med tidligere år.

Bruk av kunstig intelligens (KI) fremstår som et av de mest sentrale utviklingstrekkene i 2025. Nemnda har i 2025 behandlet 20 fuskesaker knyttet til KI-bruk, mot de 4 første KI-sakene som kom i 2024. Dette er et krevende område, særlig når det gjelder hva som kan bevises. I flere saker har nemnda kommet til at det ikke forelå tilstrekkelig bevis for at studenten hadde benyttet KI i strid med regelverket. Sakene illustrerer at KI-fusk reiser andre bevisspørsmål enn saker om kopiering av kilder eller andres arbeid, og understreker betydningen av klare regler, god dokumentasjon og grundige individuelle vurderinger.

Nemnda har i 2025 fortsatt å praktisere de føringer som følger av ny universitets- og høyskolelov som trådte i kraft året før, hvor reaksjoner i disiplinærsaker skal fastsettes etter en konkret vurdering i hver enkelt sak. Denne tilnærmingen har bidratt til mer nyanserte avgjørelser, og til at reaksjonsnivået er tilpasset sakens alvor, studentens erfaring og studieprogresjon.

Saksbehandlingstiden har økt i 2025. Dette henger sammen med økningen i saksmengde. Den totale saksbehandlingstiden er nå om lag 20 uker, mot 15 uker i 2024. Dette er ikke tilfredsstillende, og nemnda og sekretariatet har fortsatt fokus på tiltak for å redusere behandlingstiden. Samtidig er det viktig å understreke at sakene ofte er komplekse og krever grundig behandling for å sikre riktige vedtak.

Jeg håper at årsrapporten gir universitetsstyret et godt grunnlag for å forstå hvilke typer saker nemnda behandler, og hvilke utfordringer som gjør seg gjeldende. Nemnda vil også fremover arbeide for å sikre en effektiv, forsvarlig og rettssikker behandling av sakene, i tråd med gjeldende regelverk og utviklingen i sektoren.

Bilde av UiT i Alta

2 Hovedtall 2025

Nemnda for studentsaker behandlet totalt 177 saker i 2025-perioden. Nedenfor vises en oversikt over fordelingen av sakene etter sakstype.

Sakstype klagesaker	**Antall saker**
Opptak	7
Adgang til eksamen	27
Formelle feil	75
Individuell tilrettelegging	19
Andre forhold	17
Totalt	**145**

Sakstype disiplinærsaker	**Antall saker**
Fusk	26
Merknad politiattest	4
Særskilt skikkethetsvurdering	2
Totalt	**32**

Bilde av UiT i Harstad

3 Klagesaker

3.1 Totalt antall klagesaker

Det totale antall klagesaker regnes her som klager over vedtak som ble fattet i 2025 og klager over formelle feil ved eksamener som ble avlagt i 2025. Klager over vedtak i disiplinærsaker er ikke tatt med i denne kategorien.

Nedenfor vises en tabell over årets tall, sammenlignet med tall fra foregående år.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Klagesaker	**75**	**69**	**73**	**63**	**50**	**78**	**89**	**94**	**145**
Tatt til følge	7	7	8	7	4	3	16	6	4
Avvist	2	5	1	1	1	2	0	0	0

Nedenfor vises en tabell som viser fordelingen mellom fakultetene og tall fra foregående år.

FAKULTET	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	7	6	0	2	2	7	6	**8**
Det helsevitenskaplige fakultet	34	30	24	33	37	38	52	**92**
Det juridiske fakultet	4	5	4	2	5	4	2	**12**
Fakultet for naturvitenskap og	1	1	1	2	2	10	5	**6**
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	5	6	1	1	4	1	6	**6**
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	4	4	6	1	3	12	12	**1**

Nedenfor vises fordelingen for 2025, inkludert instituttene og fellesadministrasjonen.

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	**8**
Institutt for barnevern og sosialt arbeid	1
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	3
Fakultetsadministrasjonen	4

Det helsevitenskaplige fakultet	**92**
Institutt for helse- og omsorgsfag	62
Institutt for vernepleie	9
Institutt for farmasi	9
Institutt for medisinsk biologi	1
Institutt for psykologi	1
Fakultetsadministrasjonen	10

Det juridiske fakultet	**12**

Fakultet for naturvitenskap og teknologi	**6**

Fakultetsadministrasjonen	6
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	**6**
Handelshøgskolen ved UiT	5
Norges fiskerihøgskole	1
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	**1**
Fellesadministrasjonen	**20**
Eksamenstjenesten UiT	13
Fellestjenesten for opptak	7
Universitetssenteret på Svalbard	**0**

Det høyeste antall klagesaker kommer også i år fra Det helsevitenskapelige fakultet, og da særlig fra Institutt for helse- og omsorgsfag. Disse utdanningene tilbyr mange praksisemner, som vil kunne medføre økt antall klager som gjelder tilrettelegging i studiesituasjonen, endret studieprogresjon og formelle feil i praksis. Den betydelige øningen fra 33 klagesaker i 2024 til 62 klagesaker i 2025 skyldes imidlertid hovedsakelig to fellesklager om formelle feil i to emner, der henholdsvis 17 og 19 studenter fremmet felles klage. Ved nemndsbehandlingen fattes det et eget vedtak for hver student, noe som gir et høyt antall registrerte saker, selv om det reelt sett dreier seg om to klagesaker.

Antall klagesaker fra Jurfak er høyt, fra 2 i 2024 til 12 i 2025. Denne økningen antas å være tilfeldig, ettersom sakene fordeler seg på ulike kategorier og ikke viser noe tydelig mønster.

3.2 Medholdsandel

Antall saker hvor klager gis medhold har gått ned fra 6 saker i 2024 til 4 saker i 2025. Nemnda har ingen entydige forklaringer på hvorfor antallet har sunket, og mest sannsynlig skyldes dette en tilfeldig variasjon. Å sikre riktige avgjørelser er hovedmålet i nemndas arbeid, og hver sak vurderes individuelt. Verken en høy eller lav andel medhold i klagesaker er i seg selv en indikator på kvaliteten i avgjørelsene.

I kapitlene nedenfor gjennomgås hovedkategoriene av klagesaker som nemnda behandler.Sakene der studentene fikk medhold vil presenteres under i de ulike kategoriene. Av sakene nemnda ga medhold i var tre saker om adgang til eksamen, og én sak om individuell tilrettelegging.

3.3 Opptak

De fleste som søker opptak til en utdanning ved UiT, gjør det gjennom å søke opptak til en grunnutdanning via Samordna opptak. Nemnda for studentsaker behandler kun klagesaker i forbindelse med det lokale opptaket, etter- og videreutdanningsemner, masteremner, enkeltemner og enkeltemner på ph.d-nivå.

Nedenfor vises en oversikt over antall opptakssaker de siste årene.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Opptak	25	21	27	22	8	22	6	6	7

Antall klagesaker om opptak i 2025: 7

Tatt til følge: 0

Avvist: 0

Fellestjenesten for opptak overtok ansvaret for det lokale opptaket fra fakulteter og institutter i 2020. Tjenesten har etablert gode rutiner for å informere om opptakskrav og gjeldende frister, samt for å kommunisere med søkerne tidlig i saksgangen.

3.4 Adgang til eksamen

Sakskategorien adgang til eksamen er en fellesbetegnelse for saker hvor en student gjennom vedtak nektes adgang til eksamen eller hvor en student får avslag på søknad om å avlegge eksamen. Dette innebærer blant annet saker om inndratt studierett, dispensasjon fra tregangsregelen og søknad om ekstraordinær eksamen.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om adgang til eksamen de siste årene.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Adgang til eksamen	13	9	6	4	11	11	10	12	27

Antall klagesaker om adgang til eksamen i 2025: 27

Tatt til følge: 3

Avvist: 0

Det ble gitt medhold i tre saker om adgang til eksamen i 2025. To av sakene gjaldt studenter i en gruppe som ikke fikk gå opp til eksamen etter å ha uteblitt fra et obligatorisk arbeidskrav i form av en muntlig presentasjon. Studentene anførte blant annet at det hadde oppstått uklarheter om tidspunktet for presentasjonen, mens fakultetet la til grunn at manglende gjennomføring ikke ga rett til nytt forsøk. Nemnda viste til at studenter etter forskrift om studier og eksamener § 17 tredje ledd som hovedregel har rett til minst ett nytt forsøk på et arbeidskrav, og uttalte at adgangen til å nekte nytt forsøk må vurderes konkret og praktiseres restriktivt. I de aktuelle sakene fant nemnda at det var praktisk mulig å gjennomføre et nytt forsøk, blant annet fordi presentasjonen var kort og det fortsatt gjenstod undervisning der arbeidskravet kunne gjennomføres. Det ble også lagt vekt på at det hadde oppstått en misforståelse om tidspunktet for presentasjonen, og at studentene hadde vært i kontakt med instituttet i forkant. Etter en samlet vurdering ble det gitt fullt medhold i den ene saken og delvis medhold i den andre. Som følge av vedtakene fikk alle studentene i gruppen adgang til nytt forsøk på arbeidskravet.

Den tredje saken gjaldt tap av studierett som følge av manglende oppmøte ved studiestart. Nemnda la til grunn at tap av studierett er et inngripende vedtak som krever klar hjemmel, og viste til at studieretten etter forskriften bare kan fratas dersom studenten ikke møter ved studiestart når oppmøte er påkrevd. I den aktuelle saken hadde studenten fått fritak fra oppmøte ved studiestart, og vilkårene for å frata studieretten var derfor ikke oppfylt. Instituttet anførte at begrepet «studiestart» måtte forstås som en lengre periode som strakte seg over flere dager eller uker, men nemnda fant ikke grunnlag for en slik tolkning. Nemnda presiserte samtidig at manglende oppmøte til undervisning eller andre obligatoriske aktiviteter etter studiestart må håndteres etter andre regelverkshjemler, som bestemmelser om arbeidskrav og adgang til eksamen.

3.5 Formelle feil

Studenter kan klage over formelle feil ved eksamen eller prøve. Dersom det er begått formelle feil som kan ha betydning for kandidatens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Feilen kan rettes opp i ved ny sensur, eller ved ny eksamen eller prøve, jf. uhl. § 11-9. Formelle feil kan

for eksempel være feil ved eksamensavvikling, at oppgaven ligger utenfor pensum eller feil ved gjennomføring av sensur. Formelle feil kan også være feil ved praksisgjennomføring.

Formålet med studentens adgang til å klage over formelle feil er blant annet å sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, jf. uhl. § 11-6 første ledd første punktum.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om formelle feil de siste årene.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Formelle feil	19	21	28	19	17	23	42	50	**75**

Antall klagesaker om formelle feil i 2025: 75

Tatt til følge: 0

Avvist: 0

Antallet klagesaker om formelle feil har økt fra 50 saker i 2024 til 75 saker i 2025. Økningen skyldes som nevnt tidligere i stor grad to fellesklager fra Institutt for helse- og omsorgsfag, der henholdsvis 17 og 19 studenter klaget over formelle feil. Selv om sakene reelt sett gjaldt to klager, ble det utarbeidet individuelle vedtak for hver student, og hvert vedtak registreres som en egen sak i statistikken. Nemnda bemerker likevel at antallet saker om formelle feil generelt er relativt høyt. Etter nemndas vurdering kan dette delvis skyldes at enkelte saker i realiteten gjelder uenighet om sensurvedtak, snarere enn formelle feil.

3.6 Individuell tilrettelegging

Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter jf. uhl. § 10-5, samt forskrift om studier og eksamener ved UiT § 47. Retten gjelder ikke tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig byrde for institusjonen. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles til utdanningen.

Eksamenstjenesten UiT behandler søknader om tilrettelegging under eksamen, og innhenter en vurdering fra vitenskapelig ansatte ved behov. Søknader om tilrettelegging i studiehverdagen behandles av institutter eller fakulteter.

Nedenfor vises en oversikt over antall saker om individuell tilrettelegging de siste årene.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Individuell tilrettelegging	3	2	2	1	8	10	18	15	**19**

Antall klagesaker om tilrettelegging i 2025: 19

Tatt til følge: 1

Avvist: 0

Nemnda behandlet totalt 6 saker om individuelt tildelt praksisplass (særplass) i 2025. I flere av disse sakene hadde studentene søkt om særplass etter søknadsfristen. Ingen av klagene som gjaldt særplass, førte til medhold.

I tillegg behandlet nemnda 13 saker om andre former for individuell tilrettelegging under eksamen. Det ble gitt delvis medhold i én sak. Studenten hadde fremsatt flere krav til tilrettelegging, men fikk kun medhold i anførselen om utsatt eksamenstidspunkt. Ønske om endret eksamenssted og eksamensform ble ikke tatt til følge, da dette ville innebære en reduksjon av de faglige kravene i studiet. Nemnda la til grunn at studenten hadde rett til tilrettelegging selv om eksamen falt noe utenfor lovens ordinære frist for utsatt eksamen etter graviditet, og vurderte om det var rimelig å kreve at utsatt eksamen ble avlagt på det fastsatte tidspunktet. Det ble særlig lagt vekt på belastningen ved å avlegge eksamen kort tid etter fødsel, herunder behov for restitusjon, usikkerhet knyttet til fødselstidspunkt og eventuelle komplikasjoner samt krav om reise. Under tvil kom nemnda til at eksamenstidspunktet var satt for tidlig, og at eksamen måtte tilbys på et senere tidspunkt. Avgjørende var hensynet til studentens behov for reell lik rett til utdanning, sett opp mot at tilretteleggingen ville ha stor betydning for studenten og begrensede konsekvenser for universitetet.

Bilde av UiT i Narvik

4 Disiplinærsaker

4.1 Totalt antall disiplinærsaker

I en disiplinærsak treffer universitetet selv gjennom nemnda disiplinære reaksjoner overfor studenter. Disiplinære reaksjoner er inngripende overfor den enkelte, og forutsetter at universitetet har en klar lovhjemmel for inngrepet. Alle vedtak om disiplinære reaksjoner som nemnda fatter har hjemmel i universitets- og høyskoleloven. Felles for disse sakene er at det er strenge krav til korrekt og god saksbehandling, noe som fører til at forvaltningen av saksområdene er ressurskrevende.

Tabellen nedenfor viser antall disiplinærsaker de siste årene, samt hvor mange av sakene som har resultert i reaksjoner som annullering, utestenging eller bortvisning. Nemnda behandlet total 32 disiplinærsaker i 2025, bestående av 26 fuskesaker, 4 saker om merknad i politiattest og 2 skikkethetssaker.

Det har vært variasjon i antallet innsendte fuskesaker til nemnda, men det er ingen tydelig tendens til færre innsendinger. Totalt mottok sekretariatet 33 fuskesaker i 2025, hvorav 26 saker ble sendt videre til behandling i Nemnda for studentsaker. Sekretariatet har avsluttet 7 fuskesaker.

År	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Disiplinærsaker	60	42	95	63	61	33	25	32
Reaksjon	41	29	58	48	38	25	18	22

4.2 Statistikk over fuskesaker

Dersom en student har fusket på eksamen eller prøve, kan nemnda vedta at studentens eksamen annulleres og at studenten utestenges fra institusjonen og fratas retten til å gå opp til eksamener ved institusjoner under universitets- og høyskoleloven i inntil ett år, jf. uhl. §§ 12-4 andre ledd og 12-4 tredje ledd. I særlig grove tilfeller kan studenten utestenges i inntil to år. Fuskehandlingen må være begått forsettlig eller med grov uaktsomhet.

Nedenfor vises en tabell over antall fuskesaker de siste årene.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Fuskesaker	35	55	35	92	60	53	30	21	**26**

Nedenfor vises en tabell over type fuskehandling, og hvilken type reaksjon sakene har endt med.

Type fuskehandling	**Antall**
Bruk av andres eksamensbesvarelser ved UiT	1
Bruk av publiserte master- eller bacheloroppgaver på nett	1
Utilstrekkelig bruk av kilder, for eksempel artikler	0
Ureglementert samarbeid	2
Ulovlige hjelpemidler	2
Ulovlig bruk av kunstig intelligens	20
Ureglementert gjenbruk av egen tekst	0

Reaksjon	**Antall**
Annullering av eksamen og utestengelse i 4 semestre	0
Annullering av eksamen og utestengelse i 3 semestre	0
Annullering av eksamen og utestengelse i 2 semestre	0
Annullering av eksamen og utestengelse i 1 semester	17
Annullering	2
Ingen reaksjon	7

Nedenfor vises tabell av antall fuskesaker fordelt på fakultetene for 2021, 2022, 2023, 2024 og 2025.

Enhet	2021	2022	2023	2024	2025
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	10	15	13	4	12
Det helsevitenskaplige fakultet	13	13	5	6	7
Det juridiske fakultet	1	7	0	2	3
Fakultet for naturvitenskap og teknologi	31	7	3	1	1
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og teknologi	5	7	4	6	0
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	0	2	0	0	1

Nedenfor vises fordelingen for 2025 inkludert instituttene, som har hatt saker til behandling i nemnda.

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning	**12**
Institutt for barnevern og sosialt arbeid	5
Institutt for lærerutdanning og pedagogikk	6
Fakultetsadministrasjonen	1

Det helsevitenskaplige fakultet	**7**
Institutt for helse- og omsorgsfag	1
Institutt for vernepleie	1
Idrettshøgskolen	2
Institutt for farmasi	2
Institutt for psykologi	1

Det juridiske fakultet	**3**

Fakultet for naturvitenskap og teknologi	**1**

Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	**0**

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi	**1**
Fakultetsadministrasjonen	1

Seksjon for studieadministrasjon	2
Eksamenstjenesten UiT	2

4.3 Fuskehandlinger

Bruk av kunstig intelligens (KI) var den klart mest fremtredende fuskehandlingen i 2025. Av de 26 fuskesakene nemnda behandlet, gjaldt 20 saker mistanke om ulovlig bruk av KI. Til sammenligning behandlet nemnda fire slike saker i 2024. Økningen illustrerer hvor raskt KI-verktøy har fått betydning i utdanningssektoren, og hvordan dette har endret sammensetningen av fuskesakene.

KI-sakene reiser flere av de samme spørsmålene som andre fuskesaker, blant annet om hvilke hjelpemidler (KI-nivå) som var tillatt, hvilken informasjon studentene har fått før eksamen, og om studenten har opptrådt forsettlig eller grovt uaktsomt. Samtidig skiller KI-sakene seg ut ved at de reiser vanskelige bevisspørsmål. Tekster generert av KI er unike og kan ikke spores tilbake til konkrete kilder, i motsetning til tilfeller der studenter kopierer tekst fra andres arbeid. Videre har UiT besluttet å ikke benytte KI-deteksjonsverktøy, av hensyn til studentenes rettssikkerhet. Dette kan imidlertid gjøre det vanskelig for fagpersoner å samle tilstrekkelig dokumentasjon for å sende inn en potensiell fuskesak. For å møte denne utfordringen arbeides det med å utarbeide en veiledning for sensorer, som skal tydeliggjøre kravene til dokumentasjon ved oversendelse av slike saker. Målet er å forenkle og effektivisere prosessen.

I sakene hvor nemnda konkluderte med at det forelå KI-fusk, var det typisk at besvarelsen inneholdt kilder som ikke eksisterte, eller henvisninger som fremstod som fabrikkert. Dette ble ansett som en sterk indikasjon på at tekst eller kildegrunnlag var generert ved hjelp av KI. Andre momenter som har inngått i vurderingen, er feilaktige eller inkonsistente referanser, kilder som ikke samsvarer med innholdet de skal dokumentere, uvanlig språk og struktur, eller at deler av besvarelsen fremstår løsrevet fra studentens øvrige fremstilling.

Flere KI-saker ble avsluttet uten reaksjon. Et fellestrekk i flere av disse sakene var at studentene hadde opplyst om bruk av KI-verktøy til språkvask, idéutvikling, strukturering eller arbeid med referanser, og at dette også var omtalt i KI-erklæringen. I flere saker var kildehenvisningene delvis riktige, for eksempel ved at forfatter og årstall stemte, mens tittel, sidetall eller andre bibliografiske opplysninger var feil eller ufullstendige. Nemnda fant at det ikke kunne utelukkes at feilene skyldtes lovlig bruk av KI-verktøy, mangelfull referansehåndtering eller andre svakheter ved besvarelsen, og at beviskravet for fusk derfor ikke var oppfylt.

Bestemmelsen om fusk i forskrift om studier og eksamener ved UiT ble i 2025 endret, blant annet ved å få inn en tydeligere hjemmel for å konstatere KI-fusk. Bestemmelsen ble ellers endret i tråd med anbefalingene fra arbeidsgruppen i Universitets- og høyskolerådet om fusk og samhandling som kom i februar 2025. Endringene medfører også en tydeligere hjemmel for å konstatere fusk ved uregelmessig gjenbruk av eget arbeid som har gitt uttelling, samt en ny hjemmel for å konstatere fusk ved fabrikkering eller forfalskning av data.

4.4 Reaksjon

Nemnda fant at det forelå forsettlig fusk i de fleste sakene. Som nevnt tidligere, følger det av forarbeidene til den nye universitets- og høyskoleloven fra 2024 at reaksjoner nå må vurderes konkret i hver enkelt sak. I fjorårets årsrapport ble det pekt på at endringen medfører en justering i nemndas praksis, der graden av skyld, alvorlighetsgrad og studentens progresjon nå vurderes mer individuelt. Denne tilnærmingen har i flere tilfeller ført til at utestengelsesperioden er redusert fra to til ett semester, noe som anses som en rimelig reaksjon i lys av sakens omstendigheter. Dette ser vi også i sakene som er behandlet i 2025. I 17 av de 19 sakene som endte med reaksjon ble det ilagt utestengelse i ett semester og annullering av eksamen, mens reaksjonen i 2 saker var begrenset til annullering av eksamen.

Ingen saker ble påklaget til Felles klagenemnd. Én sak ble imidlertid omgjort av nemnda selv etter klagebehandling.

Sekretariatet har avsluttet 11 saker med mistanke om fusk, blant annet 8 saker som gjaldt bruk av KI. I disse sakene ble det konkludert med at vilkårene for objektivt fusk ikke var oppfylt. I flere tilfeller ble saker avsluttet etter at fakultetene ikke kunne fremskaffe tilstrekkelig dokumentasjon, eller som følge av informasjon som fulgte av studentenes uttalelser.

Sekretariatet avsluttet også en plagiatsak hvor tekstlikheten i hovedsak skyldtes svak kildebruk snarere enn bevisst kopiering. Selv om omfanget av likhet var betydelig, fremstod kildene som etterrettelige og ikke forsøkt skjult. Sekretariatet la til grunn at dette burde håndteres som en faglig svakhet i vurderingen av besvarelsen, og ikke som en fuskehandling.

Til slutt ble to saker om ulovlig samarbeid avsluttet etter studentenes uttalelser. Sekretariatet mente at opplysningene som fulgte av studentenes uttalelser gjorde at det ikke var mulig for nemnda å ilegge reaksjon i disse sakene.

4.5 Merknad i politiattest

Dersom en student har relevant merknad i sin politiattest i forbindelse med opptak eller praksis ved et studium som har krav om politiattest, skal nemnda vurdere om studenten skal nektes adgang til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier, jf. uhl. § 12-2.

Nedenfor vises en tabell over antall saker om merknad i politiattest de siste årene, og hvor mange saker som endte med utestenging fra praksis.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	**2025**
Saker om merknad i politiattest	3	4	6	3	2	5	3	4	**4**
Utestenging fra praksis	2	2	1	0	0	0	1	0	**1**

I én sak ble studenten utestengt fra praksis eller klinisk undervisning. Saken hadde tidligere vært behandlet av nemnda i 2024, mens studenten var siktet og under etterforskning i en straffesak. Nemnda kom den gang til at studenten ikke skulle utestenges før det forelå endelig dom.

I 2025 forelå dom i straffesaken. Studenten ble da dømt for brudd på et straffebud som medførte automatisk yrkesforbud etter helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 a. På bakgrunn av dommen ble studenten utestengt fra praksis eller klinisk undervisning. Studenten påklaget vedtaket, men nemnda fant ikke grunnlag for å endre det. Saken ble deretter oversendt til Felles klagenemnd, som stadfestet UiTs vedtak.

I en sak ble studenten utestengt fra praksis eller klinisk undervisning. Saken var første gang oppe i nemnda i 2024 da studenten var under etterforskning og siktet i saken. Saken endte da med at studenten ikke ble utestengt frem til endelig dom i saken forelå. I 2025 forelå dommen, og studenten ble dømt for brudd på et av straffebudene i straffeloven som medførte automatisk yrkesforbud etter helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 a. Studenten påklagde vedtaket, men nemnda fant ikke grunnlag til å endre det tidligere vedtaket. Saken ble deretter oversendt til Felles Klagenemnd der vedtaket fra UiT ble stadfestet.

4.6 Særskilt skikkethetsvurdering

En student som utgjør en mulig fare for de som vedkommende vil komme i kontakt med under praksisstudiene eller under fremtidig yrkesutøvelse, er ikke skikket for yrket. Formålet med å oppstille

et krav om at studenter på bestemte utdanninger må være vurdert som skikket for yrket før de får vitnemål, er å sikre at de sårbare brukergruppene som studentene på disse utdanningene møter i praksis og i yrket, blir tatt hånd om av personer som er skikket for yrket. Nemnda kan etter innstilling fra egen skikkethetsnemnd utestenge en student nemnda mener ikke er skikket, jf. uhl. § 12-3.

Nemnda behandlet to skikkehetssaker i 2025. En student ble utestengt i maksimal utestengelsesperiode på fem år, frem til høsten 2030. Studenten hadde betydelige psykiske helseutfordringer, og nemnda kom blant annet til at studenten hadde store problemer med samhandling og kommunikasjon med pasienter og kollegaer. Nemnda for studentsaker la til grunn at studenten i samtalene med UiTs skikkethetsansvarlige i svært liten grad viste evne til å ta inn, respondere på og reflektere over den veiledningen som ble gitt. Utvidet veiledning førte ikke frem. Studenten påklaget ikke vedtaket.

En annen student ble utestengt i to år, frem til 2027. Vedtaket er påklaget. Saken omhandlet mulig bruk av illegale rusmidler, manglende fungering og kommunikasjon med andre. Nemnda fant det mest sannsynlig at studenten hadde et rusproblem og hadde hatt dette over lang tid. Det var forsøkt utvidet veiledning, men det ga ikke varig effekt.

Bilde av UiT i Tromsø

5 Forbedringsarbeid og saksbehandlingstid

I saker som gjelder enkeltvedtak skal det gis foreløpig svar etter forvaltningsloven § 11 a andre ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av én måned etter at den er mottatt. I svaret skal det redegjøres for grunnen til at saken ikke kan behandles tidligere, og så vidt mulig angis når svar kan forventes. Sekretariatet har over flere år arbeidet med å forbedre rutinene for utsendelse av foreløpige svar og har i stor grad lyktes med dette arbeidet.

Universitetet er pålagt å forberede og avgjøre saker «uten ugrunnet opphold», jf. forvaltningsloven § 11 a første ledd. Saksbehandlingstiden skal ikke være lengre enn det som er nødvendig for å utrede saken forsvarlig. Ren liggetid av vesentlig omfang vil kunne innebære brudd på lovens krav. Lang saksbehandlingstid er fortsatt en utfordring i nemndssakene, og henger i hovedsak sammen med økt saksmengde.

Etter en vesentlig reduksjon i saksbehandlingstiden i 2024, har det i 2025 vært en økning. Den totale saksbehandlingstiden, fra saken startet til vedtak ble sendt til partene, var i 2025 om lag 20 uker (omtrent 5 måneder), sammenlignet med 15 uker i 2024. Tilsvarende har behandlingstiden i sekretariatet økt fra 10 uker i 2024 til 15 uker i 2025.

Selv om utviklingen i 2025 har gått i motsatt retning av året før pågår forbedringsarbeidet fortsatt. Det er iverksatt tiltak for å bedre flyten i saksbehandlingen, og arbeidet med å redusere saksbehandlingstiden vil ha fortsatt høy prioritet fremover.

